

SH

12.12.2022

Sosiaali- ja terveysministeriölle

VN/12900/2019
STM022:00/2020

Suomen Lääkäriliiton lausunto erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkäri- koulutuksen valtakunnallisesta toimenpideohjelmasta vuosille 2023–2027

Lääkäriliitto kiittää mahdollisuudesta lausua tästä asiakirjasta. Kuten saatteessakin todetaan, toimenpideohjelma on päivitys aiemmalle toimenpideohjelmalle, ja siihen on otettu mukaan uusia täsmennettyjä toimenpiteitä. Aiemmat toimenpideohjelmat ovat olleet toimintaa ja kehittämistyötä varsin vahvasti ohjaavia asiakirjoja, ja tällaisen rooliin Lääkäriliitto näkee hyvin suotavaksi myös nyt päivitetylle toimenpideohjelmalle.

Toimenpideohjelmassa sovitaan koordinaatiojaostossa edustettuina olevien tahojen kesken erikoistumiskoulutuksen kehittämisen suuntaviivoista ja aikataulusta. Onkin erinomaista, että ohjelmaan on näin sitoutettu jo osana valmisteluprosessia keskeiset erikoistumiskoulutuksen sidosryhmät. Sisällöltään laadukkaana erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksen järjestäminen edellyttääkin tiivistä yhteistyötä kaikkien eri toimijoiden kesken. Lääkäriliitto on ollut mukana näitä toimenpide-ehtotuksia laatimassa ja puoltaa osaltaan toimenpideohjelman hyväksymistä ja toimeenpanoa. Seuraavassa joitakin poimintoja ja huomioita erinomaisesta kokonaisuudesta.

Ohjelman rakenne on selkeä ja kattaa erikoistumiskoulutukseen liittyvät keskeiset asiakokonaisuudet. Terminologian määrittely luvussa 2 on tarpeen, koska uudehkot nimikkeet ja käsitteet avautuvat näin helpommin myös asiakokonaisuuteen vähemmänkin perehtyneelle lukijalle. Luku 4 puolestaan taustoittaa ansiokkaasti toimintaympäristön muutoksia.

Kuten ohjelmaluonnoksessa todetaan, alkukesällä 2022 raporttinsa jättänyt STM:n nimittämien selvityshenkilöiden työryhmä arvioi, että niin palvelujärjestelmälle kuin yliopistoille erikoistumiskoulutukseen liittyviin tehtäviin ja kehittämistyöhön tulisi saada huomattava lisärahoitus valtion koulutuskorvausten kautta (Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 2022:16: Erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksesta maksettavien koulutuskorvausten käytön selvitys ja ehdotuksia korvausjärjestelmän kehittämisestä). Varovastikin arvioiden koulutuskorvaus on selvityshenkilöiden mukaan alle 40 % koulutuksen todellisista kustannuksista yliopistosairaaloissa, muissa terveydenhuollon toimipisteissä todennäköisesti tätäkin vähemmän. Tämäkin olisi heidän mukaansa vielä aliarvio, sillä koulutuksen vaateet ja koulutettavien määrä palvelujärjestelmässä ovat kasvaneet merkittävästi viime vuosina. Siten on erittäin perusteltua, että toimenpideehtotusten joukossa on tavoite nostaa koulutuskorvausten taso vastamaan todellisia kustannuksia.

Luvussa 5 kuvataan mm. erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksen tarvearvioinnin asiantuntijatyöryhmän tehtäviä ja sen tuoretta erinomaista raporttia (Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 2022:21: Erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkäritilanne ja koulutustarve vuoteen 2035). Tuossa raportissa esitetyt asiantuntijatyöryhmän pohditut ja perustellut linjaukset on tuotu hyvin esille toimenpideohjelmassa ja osin myös sen varsinaisessa toimenpideoiosiossa.

Todettakoon myös, että toimenpideohjelmassa todetun mukaisesti lääkäri- ja hammaslääkärikoulutukseen tulisi valita eri tavoin lahjakkaita opiskelijoita erilaisista taustoista, jotta eri aloille hakeutuminen ja lääkärien alueellinen sijoittuminen olisi tasapainoista. Tähän liittyen esitetty selvitystyö peruskoulutuksen opiskelijavalinnoista yhteistyössä Opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa on hyvin kannatettava avaus.

Lisäksi on tärkeää, että ohjelman esityksen mukaisesti selvitetään yksityisellä ja kolmannella sektorilla tapahtuvan YEK- ja erikoistumiskoulutuksen laajentamisen mahdollisuudet, tavoitteena hyödyntää entistä paremmin koko palvelujärjestelmän osalta laatukriteerit täyttävä koulutuskapasiteetti ja varmistaa valtakunnallisesti yhtenäiset käytännöt.

Ohjelman toimeenpanon kannalta on erinomaista, että esitetyille toimenpiteille on määritelty selkeät vastuutahot, mittarit ja tavoiteaikataulut asiakirjan lopussa. Asiakirjassa on perustellusti tuotu esiin, että sitä voidaan pitkähkön ohjelmakauden kuluessa joustavasti päivittää, mikä onkin välttämätöntä toimintaympäristön muuttuessa nopeasti ja erikoistumiskoulutukseen niveltävän tietopohjan jatkuvasti tarkentuessa. Lisäksi kaikki mahdolliset uudetkin keinot tulee etsiä ja hyödyntää etenkin kriittisten ns. vahvistettavien erikoisalojen suosion lisäämiseksi alaansa valitsevien nuorten lääkäreiden keskuudessa.

Kuten kuvailulehdessäkin hyvin todetaan, tavoitteena on laadukas erikoistumiskoulutus, joka vastaa tämän päivän ja tulevaisuuden haasteisiin väestön, kouluttautujien ja kouluttajien tarpeet huomioiden, sekä omalta osaltaan tukee palvelujärjestelmän kehittämistä. Lääkäriliiton näkemyksen mukaan esitetty toimenpideohjelma tukee näitä tavoitteita erinomaisesti. Lääkäriliitto omalta osaltaan tukee ja edistää tämän toimenpideohjelman toteuttamista.

Kunnioitavasti,

Suomen Lääkäriliitto

Niina Koivuviita
puheenjohtaja

Heikki Pärnänen
politiikkatoimialan johtaja